

Abstrakt

V první kapitole se zabýváme politikou finanční pomoci v rozvojových zemích, které podporují vzdělávání studentů v zahraničí. Zatímco některé země poskytují finanční podporu studentům ve formě grantů a stipendií, jiné se spíše přiklání k metodě studentských půjček. Tato práce používá informace z nového souboru dat, který popisuje charakteristiky vládních programů z celého světa, které se zaměřují na studentská stipendia a půjčky, které slouží jako prostředek pro finanční pomoc studentům při studiu v zahraničí. Tato data nám umožňují identifikovat jedinečná fakta o těchto politických programech v rozvojových zemích. Výsledky ukazují, že v porovnání s metodou studentských půjček, jsou do stipendijních programů mnohem častěji vybírání studenti na základě svých dovedností. Zároveň se stipendijní programy zaměřují více na bakalářské a magisterské studium, a také po studentech častěji požadují návrat do domovské země. Ve své práci jsme zkonstruovali studentsko-migrační model pro dvě země s vládními zásahy, který kvalitativně bere v úvahu zákonitosti, které jsme vypořozovali v datech. V našem modelu jsou zásahy vlády oprávněné a to ze dvou důvodů. Zaprvé, studenti z rozvojových zemí jsou finančně omezeni a nemohou si tedy dovolit vzdělání v zahraničí. Za druhé, stát si váží produktivity svých pracovníků jež se vrátili ze svých studií v zahraničí mnohem více než trh. Ve své práci argumentujeme, že v prostředí, ve kterém si studenti nejsou jisti svou budoucí produktivitou a čelí riziku neúspěchu při svých studiích, mohou stipendia sloužit jako nástroj pro pojištění se proti potenciálnímu krachu. Z analýzy vyplývá, že v případě, kdy je očekávaná kvalita studentů proměnlivá, bude stát s malým rozpočtem v určitých případech poskytovat stipendia studentům s vyšší očekávanou kvalitou, přičemž od nich bude po ukončení studií požadovat návrat do domovské země a půjčky studentům s nižší očekávanou kvalitou. Po studentech, kterým poskytne stát půjčku, nebude vyžadovat návrat na domovské země.

Ve druhé kapitole se zaměřujeme na politiku hostitelských vyspělých zemí šitou na míru zahraničním studentům přijíždějícím z rozvojových zemí. Na základě údajů o zemích EU zjišťujeme, že vyšší hodnocení univerzit je spojeno s vyšším HDP na hlavu a vyšším školným. Šest zemí s vysoce hodnocenými univerzitami (Rakousko, Belgie, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko) však tvoří výjimku z tohoto pravidla a účtují jedna z nejnižších školných v Evropě. Zjišťujeme také, že neexistuje žádná silná souvislost mezi hodnocením univerzit a imigrační politikou. Vytváříme model se dvěma vyspělými zeměmi, ve kterých jsou zahraniční studenti heterogenní ve svých schop-

nostech, bohatství a preferencích ke studiu v té či oné zemi. Model navrhuje dvě stejně věrohodná sociálně-politická vysvětlení existence těchto vysoce hodnocených zemí s nízkým školním. Za prvé, z historického hlediska lze školné v těchto zemích institucionálně stanovit na nízké úrovni. Za druhé, univerzity v těchto zemích by mohly být selektivnější kvůli nepříznivým názorům na zahraniční studenty.

Ve třetí kapitole studujeme dopady poskytování informací na zamýšlené a provedené volby studentů ohledně studia na vysoké škole. Studenti mohou mít při rozhodování o vzdělání nepřesné představy o budoucích výdělcích a uplatnění. Tento článek zkoumá vliv informování na zamýšlenou a výslednou volbu studijního oboru v Gruzii. Středoškolské studenti v našem experimentu systematicky nadhodnocují příjmy a nezaměstnanost vysokoškolských absolventů. Zjistíme, že o 10% více studentů, kteří byli informováni o skutečných příjmech a nezaměstnanosti, změnilo svou volbu studijního oboru oproti studentům, kteří informováni nebyli. Změny ve volbě studijního oboru jsou částečně dány rozdílem mezi přibližnou představou o nezaměstnanosti a skutečnou nezaměstnaností. Naproti tomu se zdá, že rozdíly v příjmech nehrají roli. Také odhadujeme a nacházíme vliv na studenty, kteří informaci nezískali přímo. Nepřímý vliv se projevuje pouze u starších studentů, kteří jsou blíže ukončení střední školy. Zjistíme, že okamžité změny v zamýšlené volbě oboru nejsou propojeny s konečnou volbou oboru, což naznačuje, že měření vlivu informace na bezprostřední úmysly nemusí být postačující k pochopení, jak informace ovlivní skutečné životní volby. Zjistíme, že informování má značný přímý i nepřímý vliv na volbu univerzitního oboru.